

בשנר

ידיעות קיבוץ הזורע - יז' בטבת התשע"ח - 4.1.2108

מילואימניקים בחזית שוברים שתיקה | עמוד 8
צרור דעות על המפגשים במועדון

העברת המקל בספרייה | עמוד 4
חילוף מנהלת מת"ן

כן, מה זה הדבר הזה 'מעגל נשי'? | עמוד 11
תגובה לכתבה של משה כהן בעיתון הקודם

60 מיליון כבשים לא טועות | עמוד 6
נפרדים ממשפחת בראון הצעירה

3 | סיכום שנתי מענף המזון

4 | העברת המקל בספריה

מנהלת הספריה החדשה והפורשת

6 | 60 מיליון כבשים לא טועות

נפרדים ממשפחת בראון הצעירה לניו-זילנד

8 | מילואימניקים בחזית שוברים שתיקה

דעות על המפגשים במועדון

11 | הפינה לשיתוף הציבור

פינה חדשה מעל שיכון צעירים

11 | מעגל נשי, תגובה לכתבה בעיתון הקודם

12 | תרבות ופנאי

ספרים רבותי ספרים

13 | התפקדות למפלגת העבודה

14 | פינת המילה הטובה

על ערב קסום של שירי

לאונרד כהן

14 | יצירה מקומית

מילה טובה - לאונרד כהן

איורים - שבתאי פרידמן

ציור - ריימונד אליס

הבדיחה השבועית

15 | היה היה

פינת הארכיון של הקיבוץ

16 | שו"ת

דני נהב בשיחה עם חן מענית

מערכת בשער:

עורכת: נעה אלבוחר

עיצוב ועריכה גרפית: אנה

אבראל

טל: 052-3990860

דוא"ל: bashaar@hazorea.org.il

org.il

המערכת: נעה אלבוחר, איילת סגל, שלמה גלזר, איל מרץ, ריימונד אליס, תומר גרוס, עודדה ריילינגר, גילה טוט, יהונתן בן צבי, שבתאי פרידמן, דפנה דור, חנה לוי, צוות הארכיון, יעל כרמי, דני נהב, ספי מנור-פלג

הגהה: מרים גרוס

תמונת שער: נעה אלבוחר

הפצה: יעל טיקטין, רינה רשקוב

דרושים:

כתבים על הנעשה בקיבוץ!

אחראי מדורים:

• תרבות ופנאי

• טיולים

• יצירה מקומית

אחראי המדור נדרשים לרכז את החומר בתחומם. למצוא ולשלב את הכותבים המשתנים במדור שתחת אחראיותם. יכולות נדרשות: לעמוד בזמן!

נר נשמה נובמבר

2.1.2013	נאוה רביב
4.1.2003	שולמית תלצור
6.1.2007	יורם מירון
8.1.1983	מרדכי תלצור
8.1.2001	רות הורן
13.1.1988	שמעון אופנהיימר
15.1.1997	משה שני
15.1.2005	עמוס (קוני) ניקולאי
15.1.2008	גלעד גרוס
17.1.1993	יעקב מיכאלי
18.1.1971	משה (מני) רפאלי
20.1.2002	אדוה נגרי
22.1.1991	רענן זמיר
23.1.2001	חנן מתתיהו
23.1.2017	וולטר פלדמן
30.1.1976	דוד פרוינד
30.1.2010	רות מירון
31.1.1996	יהודית בנארי
31.1.1997	מאיר נהב
31.1.1999	פיה אלאור

סיכום 2017 ענף המזון

שנת 2017 כבר מאחורינו ורגע לפני שממשיכים הלאה

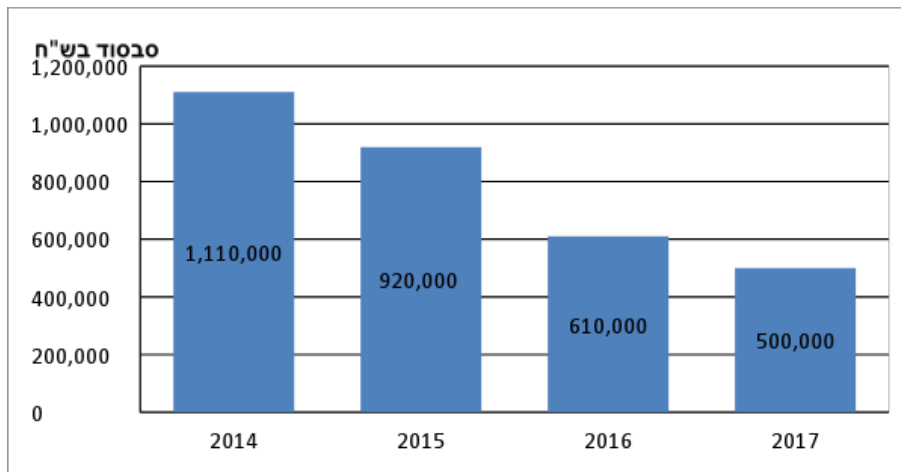
ברצוני לשתף אתכם החברים

במטרות וביעדים שהנחו אותנו השנה ובנוסף בקצת מספרים.

אז קצת מספרים:

- בענף המזון עובדים נכון להיום 18 עובדים קבועים, מתוכם 4 בני קיבוץ ו-14 שכירים.
- בנוסף עובדים בענף המזון עוד כ-20 עובדים במשמרות סופ"ש.
- העובד הכי צעיר בענף המזון הוא יהב מרקוביץ (14.5) והמבוגר ביותר הוא רפי שדמון (בן 75 במרץ).
- מחזור הקניות השנתי - 2.6 מיליון ₪ וכולל מזון, חומרי ניקוי ועוד.
- מחזור המכירות השנתי - 5.25 מיליון ₪.

לפני כניסתי לתפקיד ב-2015, סבסוד הקהילה עמד על 1.11 מיליון ₪ ובסיום 2017 עומד על כ-500,000 ₪. בטבלה שלפניכם מוצג הסבסוד לפי שנים מאז ועד היום:

כפי שניתן לראות השתתפות בענף המזון צומצמה ב-610,000 ₪ (שיפור של 55%) בטווח של 3 שנים.

מספר יעדים ומטרות מנחים אותנו בעבודתנו היומיומית ומשמשים מגדלור שעוזר לנו לשמור על הכיוון הנכון:

- **טעמים ויצירתיות** - אנחנו במרדף אין סופי אחר מנות חדשות וחומרי גלם מעניינים בשאיפה לספק לכם חוויה איכותית, מגוונת, בריאה וטעימה (ותמיד שמחים לקבל הצעות ומתכונים חדשים).
- **אנחנו אתכם במגוון רגעים** - מספקים קייטרינג איכותי באירועים שלכם ושל יקיריכם, בערבי הקיץ החמים בבריכה, מכינים לגד"ש ולחסות חמג"שיות כאשר אינם יכולים להגיע לחדר האוכל, בחגים ומועדים, אם בפנים ואם בחוץ, אנחנו שם.
- **התייעלות** - אנו משקיעים מאמצים רבים בייעול כלל תהליך העבודה והייצור החל משלב הקניינות ועד שלב המכירה ללא התפשרות על רמת המוצרים והשירות ללקוחות.
- **הצד הקהילתי** - ניהול פעילות בעלת אופי עסקי במסגרת קהילתית מספק לא מעט אתגרים ולצדם הזדמנויות להשפיע וליצור מפגשים חברתיים לחברים ותושבי הקיבוץ. אנו עושים כמיטב יכולתנו להמשיך ולהוות מרכז קהילתי הומה ועשיר בפעילות בכל ימות השבוע 364 ימים בשנה.

בברכת שנה אזרחית טובה ובתאבון,
קורן וצוות ענף המזון

המסורת של "העברת המקל" ממשיכה והפעם - מנהלת הספרייה. דפנה דור מסיימת את תפקידה בספרייה לאחר 22 שנים ועל כך אנחנו רוצים להגיד לה תודה! באותה הזדמנות נאחל ליעל כרמי, מחליפתה החדשה, בהצלחה בתפקיד!

סיומה של תקופה / דפנה דור

איך לקרב אותם לקלסיקה הישראלית? המחשוב שינה הרבה מדרך העבודה והגישה למידע היום. תוכנת ההנצחה עלתה לאינטרנט, ועברה לטיפול של הארכיון שאמור לעדכן ולהוסיף בה. כל נושא ההנצחה בתחום הספרייה קיבל פנים אחרות.

היום אוכלוסיית הילדים הצעירים ממלאת את המקום והופכת אותו לשוקק חיים. נוספו פעילויות מגוונות שאינן רק ספרים, המקום משמש לכל האוכלוסייה כמקום מפגש לבילוי פנאי - שעות סיפור, הרצאות, לימוד, חוגים, וישיבות ... וזה האתגר הבא למקום להפכו להיות רלוונטי בעידן המחשבים, אינטרנט, פייסבוק, מאגרי מידע ממוחשבים, ועוד. אני מאחלת ליעל כרמי שלומדת בימים אלה להכיר את היש, לדעת לשלב ולהצמיח אותו אל העתיד, לקרב גם אוכלוסיות שלא מגיעות למקום, להשתמש במגוון העצום של האוסף הספרי והלא ספרי. מאחלת לנו לדעת לשמור ולהעשיר את הידע שלנו והאפשרות להמשיך גם להיפגש פנים אל פנים במעגלים שונים תחת קורת הגג הזו שהיא חלק מהבית המשפחתי הקיבוצי.

תודה לכל אלה שנתנו בי אמון כל השנים, תודה למרים לוי שותפתי ולכל המתנדבים. ובפנסיה אמשיך קצת להתנדב, אז גם ניפגש.

התחלתי את עבודתי בספרייה לפני כ-22 שנה, כשהספרייה שכנה במבנה הישן ליד המוזיאון. הייתה לי הזכות לעבוד עם אורזל גנוסר ז"ל, ורוני כוכבי. הגעתי לספרייה עשירה באוסף ספרים שבהם כרטיס קורא. הגעתי לאחר שנתיים לימודים באורנים ובעת שהדיונים על הקמת ספרייה חדשה עם הרחבת המוזיאון, היו לקראת הצבעה אשר נפלה. יצא לי לעבוד עוד כשנתיים במבנה הישן, לשבמהלך שנים אלה התחלנו למחשב את הספרייה.

המעבר למבנה החדש במקום גן אורן היה אתגר חדש ופתיחת דלת לבניית מרכז תרבות והנצחה לקהילה. בשנים הראשונות יחד עם רוני ומעיין ארז ועודת הנצחה ומשפחת איכר ז"ל נבנו התכנים, להנצחה ששולבה בתחילה בדפי מונצח ואחר כך בתוכנת מחשב. לכל אחד מהחברים מהקיבוץ, התקיימו טקסי זיכרון, והתקבלו תרומות מהקיבוץ מבני המשפחות ומתורמים שונים. היה לי חלק גדול במחשוב ואיסוף החומר לכל נפטר. דרך זה התעשרתי בהכרות עמוקה יותר עם הרבה חברים ותיקים ונוצרו קשרים אישיים שלא הייתי מגיעה אליהם ללא עיסוק זה. למדתי מהם גם להכיר ולספוג את התרבות שבנתה את האוסף בספרייה, והתרבות של הזורע. היו הרבה מהוותיקים שהיו אוטודידקטים, שטחי העניין והידע היו מאוד מגוונים, ניתן לראות את זה באוסף הספרייה היום גם כן. עם חנה

אופנהיימר שעבדה אתנו בצוות שנים רבות התחלקתי בידע כללי וספרני רחב (היא נהגה לומר שאנחנו יודעות קצת על הרבה דברים) וכשעובדים עם ספרים וחומר מידע רואים כמה עוד יש ללמוד...

ניתן לומר שהמפגש עם אנשים בעבודה הזו עבורי הוא החלק האהוב והמתגמל ביותר, לדעת מה להציע לקריאה לאדם שנכנס בדלת מה מעניין אותו, או אולי מה יסקרן אותו, מה יאהב? מי לא ישן טוב בלילה וירצה משהו קל לקרוא? מה לומדים הסטודנטים - איזה תחומים אפשר לגוון עבורם ויעניינו את האחרים גם כן? ומה אוהבים היום הילדים? או

הייתי הילדה שקראה הכי הרבה בספרייה בחדרה, עיר הולדתי. מאז ומעולם אהבתי ספרים, מילים וכתובה. אני בעלת תואר ראשון בספרות ותרגום ומנחת סדנאות בכל הארץ בנושאי כתיבה אישית, כתיבה ברשת, יצירת בלוג וסיפורי חיים.

החלטתי להגיש את מועמדותי למרכז כי ספרייה היא מרכז של תרבות וידע בכל מקום, ובמרכז קיבוץ וקהילה – בפרט וראיתי את עצמי משתלבת במקום כזה ומביאה מניסיוני ומהידע שלי. אני רואה חשיבות גדולה בקיום הספרייה, בציבור המגיע אליה החל מילדים ועד מבוגרים ומתכוונת להעמיק את הקשר בין החברים לספרייה.

אתגרים ותוכניות לעתיד

הספריות היום משנות את פניהן ומתאימות את עצמן לחידושים הטכנולוגיים. כשחנויות הספרים מציעות מבצעים של 4 ב-100, אנשים קונים ספרים ופחות מגיעים לשאול ספרים. לכן, בכוננתי להביא כמה שיותר ספרים חדשים כך שהשאלת הספרים תהווה אופציה לקנייה בתקווה להפוך את הספרייה למוקד משיכה תרבותי רב גילאי. מהספרניות שמעתי בצער שהנוער מדיר את רגליו מהספרייה ואני משקיעה מחשבה כיצד למשוך אותם, אילו דברים ניתן להביא שיעניינו אותם ויגרמו להם להגיע ולהיות חלק בלתי נפרד מהספרייה.

בנוסף, הייתי רוצה שהחברים הקוראים ייקחו חלק בכתיבת סקירה וביקורת על ספרים. בספריות בארץ הספרניות כותבות ביקורות וסקירות על ספרים, והייתי רוצה שדווקא הקהל הקורא יביע את דעתו ויכתוב זאת. זה יכול להתחיל אפילו אצל ילדים, גם כאלה שלא יודעים עדיין לכתוב, כך שההורים ירשמו מפהם, וכמובן המבוגרים, שימצאו מקום להתבטא ולהביע את דעתם על ספר שקראו. ניתן להקדיש מקום מיוחד על קיר בספרייה לפרסום הסקירות והביקורות של החברים, וכמובן גם בעיתון 'בשער' שלנו. נמשיך כמובן את המסורת של הרצאות וסדנאות בשלל נושאים. אשמח אם החברים יפנו אלי ברעיונות ובבקשות אילו דברים היו רוצים לשמוע, לראות ולקחת חלק. בקרוב גם אקים דף פייסבוק לספרייה ובו יהיה מקום לכתובה, העלאת תמונות מאירועים בספרייה.

אחד החלומות שלי הוא להקים בית ספר למקצועות הכתיבה שהספרייה תהיה האכסנייה שלו. רוב הדברים מתרכזים היום באזור המרכז ואין סיבה שבעמק לא יהיה בית ספר כזה בו ילמדו: פרוזה, שירה, בלוגינג, עריכה, סיפורי חיים, ביביליותרפיה, תסריטאות, מחזאות, פואטרי סלאם ועוד. ומכיון שאני מאמינה שחלומות יש לומר בקול ותמיד יש מי ששומע, אני מאמינה שגם בית הספר הזה יקום ויהווה גאווה לקיבוץ.

אני והקיבוץ

ביולי ימלאו 4 שנים לבואי לקיבוץ. חדשה לגמרי. עדיין לא חברת קיבוץ. לעודד אמרתי שגם אם אגור כאן 40

Oded Cohen

שנה לא אדע את השמות של כל החברים ואולי עכשיו זו ההזדמנות. אני רואה בקבלת התפקיד עוד מדרגה המקרבת אותי אל הקהילה ובהמשך התחלת תהליך קליטה. מדובר בחלום נוסף שזכיתי להגשים בשלוש השנים האחרונות. סדנאות הכתיבה, ההרצאות על כתיבה והבלוגים שלי חוברים יחד למעגל יפה ושלם של ספרים, אנשים ומילים. ברור לי שלעבוד ולחיות באותה קהילה זהו אתגר גדול. אני לומדת ומקשיבה עם הרבה כבוד לחברים הרואים בספרייה את ביתם. הספרייה היא של כולנו, ותמשיך לשרת את כל הקהל על כל צרכיו ובקשותיו, והשינויים המתוכננים הם לטובת הקהילה. אני מאמינה כי השילוב שלי כילידת עיר, עירונית כמעט כל חיי וכעת כתושבת בקיבוץ מהווה יתרון ומעניק לי ראייה רחבה על הצרכים המשתנים של הספרייה.

עבודת צוות

בספרייה קיים צוות נפלא הבנוי מספרניות ומתנדבות. בעתיד הייתי שמחה להגדיל את כמות המתנדבים/ות כדי ליצור מאגר של אנשים שיהוו את צוות הספרייה וילוו אותה באהבה. בימים אלה אני עוברת חפיפה עם הצוות הנהדר, צמודה אליהן עם מחברת ועט ורושמת כל מילה. יש כל כך הרבה נושאים ללמוד. ספרייה היא לא רק ספרים, היא גם תקציב, רכש, ניהול והחלטות כספיות.

אני מודה לדפנה על הספרייה היפה אותה ניהלה במשך 21 שנים, על הפרחים והברכה שקידמו את פניי ביום החפיפה הראשון. אני שמחה שהיא נשארת כפנסיונרית בספרייה ולבטח אלמד ממנה כל יום. אני מאחלת לה הצלחה והנאה בשעות הפנסיה.

חשוב לי להדגיש שהספרייה פתוחה לכלל הקהל, שהאירועים המוצעים בה מאפשרים דיבור ופתיחות לפי נושאי המפגשים. אם לנשים, לילדים והורים ועוד. אני מזמינה את כולם לבוא לאירועים השונים, להרצאות והסדנאות הקיימות ואלה שעוד יהיו, לשאול ספרים, לכתוב, להציע רעיונות וביחד ניצור מרכז תרבות וידע עבור כולנו.

60 מיליון כבשים לא טועות

איש מקצוע ושותף / שלמה גלזר

התבקשתי ע"י נעה (יוזמה יפה וראויה) לכתוב כמה מילות פרידה מיאיר העובר עם משפחתו לנוי-זילנד, ואני עושה זאת ברצון רב. יאיר ניהל את מערכות המידע בהזרע בשנים האחרונות. את זה כולם יודעים. מה שלא כולם מודעים לו היא היקף המהפכה והשדרוג שעברו מערכות אלו בשנים האחרונות בקיבוץ. מערכות מידע הן שם כולל הנוגע בכל אחד ואחת מאתנו - החל מהטלפון הנייד, דרך האינטרנט והטלוויזיה ועבור לכל המערכת המחשוב הקהילתית והעסקית ותחום ההגנה על המידע הצבור בהן. בהנהלתו והובלתו של יאיר יחד עם צוות מסור ומקצועי קפץ תחום מערכות המידע במובן הרחב שלו כמה מדרגות, ואנו נהנים היום משירותים מהירים, נוחים וזמינים ברמה גבוהה. כמי שעבד עם יאיר לאורך שנים אלו באופן צמוד, אני יכול להעיד כי הוא בעל מקצוע מעולה, ממוקד מטרה, שכל העת יזם ודחף לקדם את המערכת שעמד בראשה. מהשוואה עם מקומות אחרים שאני מכיר - חברי הזרע נהנים היום ממערכת יעילה ומהירה בעלויות נמוכות ומקבלים שירות טוב וזמין. ברמה האישית - אני יכול להעיד כי יאיר היה פרטנר נהדר לעבודה משותפת, ענייני, יעיל ויודע להבדיל בין תפל ועיקר. מאד הערכתי את יכולתו להסביר ל"הדיוט" כמוני בתחומים אלו (אבל מי שצריך לאשר את הביצוע והתקציב) את הנושאים המורכבים האלו באופן פשוט וברור. אין ספק כי לפחות בשלב הראשון תצטרך המערכת החשובה הזאת להסתגל לעזיבתו של יאיר, ואני חושב שהפתרון להשאיר אותו קשור אליה ובדרך זאת להבטיח כי הידע הרב שצבר ישרת את כולנו עד אשר אייל מחליפו ייקח פיקוד מלא, הוא במצב שנוצר פתרון נכון. אני מאחל למשפחת בראון בהרכבה המלא - יערה, יאיר הגר ואיתן - קליטה קלה באוקלנד וחזרה (מתישהו) הביתה.

לאיתן והגר האהובים

רצינו להגיד כמה מילים לפני שאתם עוזבים, גן חצב נפרד משני ילדים מקסימים שהיו עבור כולנו לחברים כל כך טובים. אנחנו נפרדים מבוגר - הכי בוגר בגן ונפרדים מצעירה - שובבה שחבל על הזמן!

איתני- אתה איתנו כבר יותר משנה

וכל יום איתך הוא כמו מתנה, על כל שאלה יש לך תשובה ואתה אוהב לשתף בכל תובנה או מחשבה. בבנייה אתה ממש אלוף האלופים וגם במשחקי שולחן וקלפים.

הגרי- כמו כינויך, את ממש גורה!

ואת מצליחה להצחיק בכל זמן ובכל צורה. את שובבה בדיוק במידה הנכונה אך כשאת רוצה את מראה עד כמה את נבונה. לילדים בגן את חברה טובה וקל להבין למה את כה אהובה. מבחינתנו זה ברור ומובן שגם יש שני הורים להגר ואיתן! ולכן הרגשתי שמחובתי להזכיר גם אתכם, **יערה ויאיר**. תודה לכם על החיוך, הרגישות והעזרה, נאחל לכם הצלחה בדרככם החדשה. אז למשפחת בראון כמיטב המסורת נאחל בקצרה את זו התזכורת: תישארו אלופים ועם לב של זהב, אוהבים המון מכל גן חצב!

ליאיר ומשפחתו / אייל מרץ

ליאיר ומשפחתו,

כאשר קראת לי החוצה מהמשרד לפני כמה חודשים, וסיפרת לי שיש לכם רעיון שאתם בודקים, לטוס לניו-זילנד לשנה-שנתיים, כבר אז ידעתי שזה כאילו כבר קרה. אם יש מישהו שיצליח בפרויקט כזה מורכב, להעביר משפחה לשנה-שנתיים לקצה השני של העולם זה אתה, ואם יש זוג שהייתי מהמר שיצליח, זה אתם. כשאמרת לי אז, באמצע הקיץ, אם אני זוכר נכון, לא האמנתי שאוכל להחליף אותך בתפקיד. היום אני חושב שזה נבע מכמה סיבות. ראשית, רשימת הישגך, שאין עליה עוררין באמת, היא מרשימה: כושר המשא ומתן שלך עם הכרישים של חברות התקשורת, הפרויקטים הגדולים שהובלת כמו רישות כל המגזר העסקי בריכוזים אופטיים, הפיכת כל המגזר העסקי לרשת מנוהלת בסטנדרטיים עסקיים של חברות בכל העולם, החלפת תשתית האינטרנט והטלפונים ל"סיב-עד-הבית" (תהליך שעוד לא הסתיים), הקמת מערך גיבויים משולש לכל המגזר העסקי הכולל אתר התאוששות מאסון, הפיכת ה"מוקד" לחדר שרתים מן המניין, ועוד ועוד, קצרה היריעה להכיל.

שנית, מי שמכיר אותך באמת, יודע שאתה לא "איש של פשרות". תמיד הצבת רף גבוה מאוד, ומסירות והשקעה, אפילו על חשבון "להיות בסדר" או להיות "פוליטיקאי טוב". שוב ושוב אפילו נאבקת על העקרונות שלך, על מה שנכון וראוי, שהכתיב לך ליבך. הדבר ניכר בקיבוץ גם מחוץ לעבודה - כמו לדוגמה בבתי הילדים שם קידמת מהלך לסטנדרטים של ניקיון וסניטציה, או בדיקות הקרינה שיזמת במבני בתי הילדים, או בצוות למניעת הטרדות מיניות בו השקעת מאמצים רבים.

במשך כ-8 שנים, אולי 10 בעבודה חלקית שלי, (מי כבר סופר?), לימדת אותי רבות, ועכשיו אנו נכנסים לתקופת הלימוד האחרונה. מתוך כל מה שלמדתי, אולי אחד השיעורים החשובים מכולם, הוא להעזר. דווקא לגדול, דווקא לאמץ את האתגר, להתמודד ולצמוח וללמוד איתו איך להשתפר ואיך להתאמץ ולהיות טוב יותר. לא להישאר רק במה שנוח, קל ורגיל, אלא להאמין ביכולת הלמידה והשיפור שלי. מכאן אני מאחל לכולנו שנעזר! שנלך אחרי החלומות שלנו, כפי שאתם עושים! שנצמח מהמחוזות החדשים, הגדולים יותר, והמאתגרים, ושנשמח בעושרו ושמחתו של זה שמנסה ומצליח.

**שוברים
שתיקה**

**מילואימניקים
בחזית**
אתיקה · עובדות · דיאלוג

לא שותקים ולא משתיקים - משוחחים נקודות למחשבה בעקבות המפגש עם נציגי "מילואימניקים בחזית" ו"שוברים שתיקה"

/ דני נהב

לדעה. נושא שמחובתנו לדון בו, לשמוע ולהשמיע דעות, להתלבט, ולנסות לגבש דעה ולנקוט עמדה.

מחשבות:

♦ במפגש עם נציגי "מילואימניקים בחזית" באחת מתשובותיו הוא הציג שתי שאלות: (1) האם אנחנו צבא מוסרי? (2) האם המצב בשטחים הוא מוסרי? בתשובתו הוא התייחס רק לשאלת המוסריות שלנו כצבא ופתר את עצמו באשר למצב שלנו כמי ששולט על עם אחר באמירה שזו סוגייה פוליטית והוא מייצג ארגון שאינו פוליטי.

♦ לדעתי אי אפשר להתעלם מה"פיל" שהסתובב בחלל המפגשים - בעיית השליטה שלנו לאורך שנים רבות על עם אחר - שלטון צבאי על אוכלוסייה חסרת זכויות יסוד (ואם יש מי שיטען שאין שם עם אז יש שם בכול מקרה בני אדם). לאן שלא נסובב את הדיון על הומניות הצבא שלנו לא נוכל לברוח משאלת הישיבה שלנו בשטחים. לשאלה זו נגזרות רבות מאוד (שמירה על זהות

<<<

הקדמה - על מה מברך:

♦ אני מברך על כך שהצלחנו לשבת יחד - אנשים החלוקים בדעותיהם - ולקיים דיאלוג עמוק, לא פעם גם טעון, וכול זאת תוך כבוד הדדי ונכונות לשמוע את הזולת.

♦ אני מברך על כך שעל אף הקושי הסכמנו לפתוח את השער בפני אנשים זרים שהציגו דעות ועמדות שלא פעם קוממו את חלקנו, הכעיסו אחרים מאיתנו, וכול זאת כמעט ללא התלהמות או התפרצות רגשות. (כמנחה המפגש עם נציגי "שוברים שתיקה" עליי להודות שנשמתי לרווחה שנגמר כפי שנגמר).

♦ אני מברך יותר מכול על כך שבחרנו, ולו לערב או שניים, לצאת מ"אזור הנוחות" שלנו ולקפוץ אל לב ליבו של הנושא של השטחים, נושא שלדעתי הוא משמעותי יותר מכול נושא אחר לעתידנו כאן כמדינה וכאזרחים בה. נושא שאין לנו כיום את הפריבילגיה להתייחס אליו רק בישיבה על הכורסה מול הטלוויזיה תוך "קישור" עם השותפים שלנו

יהודית? שמירה על מדינה דמוקרטית? וכו') אך אין לי ספק בכך שלא ניתן לדון במוסריות צה"ל בשטחים מבלי לקבוע עמדה לגבי עצם המצב הפוליטי שקיים שם – מצב שמחייב שלטון צבאי על עם אחר.

♦ בהינתן שאנו שולטים כיום בכוח צבאי על עם אחר – ויהיה עם זה רע עד כמה שיהיה, יהיו מנהיגיו מושחתים, יירצו לחסל אותנו – אין לדעתי סיכוי שנוכל לצאת טובים ומוסריים. אני מודע למאמץ הרב שצה"ל משקיע בהכשרת חייליו להתמודדות עם המצבים אליהם הם צפויים להיקלע בשטחים, אני מעריך את הערכיות שלו שבאה לביטוי ביחס למעשה של אלאור עזריה כמו גם להתייחסות למ"פ שהבליג מול נערה שסטרה לו. אך כול זאת לא יכול למנוע מצבים, ולא חד-פעמיים, בהם חיילינו ייקלעו לסיטואציות שאין שום סיכוי שייתפסו על ידי אומות העולם בכלל, וקודם כול על ידינו כאנשים הומניים, כמעשים שניתן לקבל אותם ולהגן עליהם מבחינה מוסרית. די בכניסה, מוצדקת ככול שתהיה, באישון לילה לבית של פלסטינאים, כאשר מעירים את כול יושביו, מכנסים את הילדים המפוחדים יחד, כדי להצטייר כ"קלגסים" (סליחה על הביטוי הקשה). אני יודע שזה לא כך אך כך זה נראה, ותמונה אחת שווה יותר מאלף מילים). די בשימת אזיקים על ידי נערים צעירים (נכון, מעצבנים, לפעמים אפילו מסוכנים בזריקת האבנים) כדי שנתפס כצבא ששולט בכוח הזרוע באוכלוסייה אזרחית וחיילינו (לרוב שלא בצדק) ייתפסו כלא הומניים.

♦ לחיזוק הגישה שלמעלה אני מביא ציטוט ממאמר

של סימה קדמון ב"דיעות אחרונות" (22.12), בעקבות סטירת הלחי שהמ"פ קיבל מנערה בת 17: "תמונת הכיבוש, צלולה וברורה, ניצבת מול עינינו מצולמת ומתועדת. ואנחנו, בשתיקתנו, וגם בהצבעתנו בבחירות, שולחים את הצבא לעמוד במשימה הבלתי אפשרית הזו. יום-יום ניצבים הילדים (של כולנו, כן, של כולנו) מול הסיטואציה הבלתי אפשרית הזאת. ואנחנו אלה שמעמידים אותנו במבחן הבלתי נסבל הזה" (סוף ציטוט).

♦ לסיכום: אין לנו סיכוי לצאת טוב מהמצב הזה. לא יעזרו כול אותם אנשים טובים, דוגמת אלו מ"מילואימניקים בחזית", שמנסים לשכנע בצדקתנו, כול עוד נשלוט שלטון צבאי על עם אחר חסר זכויות אזרחיות בסיסיות.

הצעותיי:

- ❖ מן הסתם נמשיך להיות חלוקים בדעותינו, אך מה שחשוב הוא שנדע להמשיך בדיאלוג בינינו, תוך התמודדות כל אחד עם האמת שלו, הקשבה וכבוד לעמדות אחרות.
- ❖ להכיר גופים נוספים דוגמת "משפחות שכולות ישראליות – פלסטינאיות".
- ❖ אולי לעשות מעשה ולצאת יחד לסיור בשטחים כדי להכיר קצת יותר מקרוב את המציאות.

והעיקר: לא לחזור לבועה בה אנו נמצאים – אם מתוך נוחיות, אם מתוך אדישות, אם מתוך ייאוש, ואולי בגלל שמעדיפים לא לדעת מה קורה "מעבר להרי החושך". אין לנו את הפריבילגיה הזאת!

למה לי "שוברים שתיקה" עכשיו

/ גילה טוט

ולשמוע, ללא אג'נדה כלשהי. במפגשים התברר לי שכולי טעונה במטענים של הנראטיב היהודי והציוני איתם הזדהיתי במלואם. את הצד שלי במשוואה הכרתי היטב וזה אך טבעי. הנראטיב שלי היה צודק, ללא כוונות זדון ורוע, פניו לשלום, שזור בסבל, כאב ואובדנים רבים. גם את חלקו של הצד השני בסכסוך – הצד הערבי – הכרתי כמשלים של הנראטיב שלי – אכזר, אלים, פניו תמיד למלחמה ורצונו המוצהר לבטל את קיומי.

בסדנה הכרתי לראשונה את הנראטיב הערבי פלסטיני והתבוננתי בו. שמעתי סיפורים אישיים מחברותיי לקבוצה והתוודעתי לחייהן, לצרכים ולכאבים שלהן, לשאיפות ולעמדות שלהן. גיליתי שלא היה לי מושג מה באמת קרה וקורה לאוכלוסייה הערבית פלסטינית. נאלצתי להודות

נעה התקשרה אליי ובקשה שאסכם את רשמיי משני המפגשים. הסכמתי. מיד אביאם. אך לפני כן חשבתי לספר למה הזמנתי את "שוברים שתיקה"? למה עכשיו? למה לעורר מהומה? ומה פתאום אני?

אז התשובה נעוצה בהשתלמות קיץ למורות שעברתי השנה במכללת גורדון. חיפשתי השתלמות והקורס היחיד שהתאים לזמן הפנוי שלי נקרא "שיח נשים מובילות שינוי, דיאלוג רב תרבותי". נרשמתי. כלומר בסך הכל רציתי לחזור הביתה בשלוש עם גמול ביד. אבל נשאבתי לחוויה עוצמתית, סוחפת ומטלטלת.

הקורס נערך כסדנה, כלל 10 משתתפות יהודיות וערביות, ושתי מנחות אחת יהודיה ואחת ערבית. באתי לסדנה בתחושה שאני נטולת פניות, פתוחה לקבל

של עמדה חד צדדית שלא רואה תמונה שלמה, ושזה לא או הם או אנחנו, אלא אפשר למצוא דרך.

עד כאן הקורס ואני בטוחה שהדברים הם קשים לעיכול לחלק מהציבור. גם לי זה "לא החליק בגרון". הפכתי והפכתי בדברים נאבקתי והתנגדתי, העליתי טיעונים והוכחות. עד אשר יכולתי לראות גם אמת אחרת ואז כמו ב"כוכב הבא" נפרץ המסך.

לגבי הרשמים מהמפגשים:

נכחתי בשני המפגשים ומצאתי שני ארגונים שפועלים בלהט פטרייטי מלא דאגה למדינה על מנת שלכולנו יהיה כאן טוב יותר. המילואימניקים עושים כאמור שימוש בבני מיעוטים שלא חושפים את כל האמת על מצבם, ומדלגים בקלילות מעל המכשול העיקרי שהוא לעניות דעתי הכיבוש.

"שוברים" לעומת זאת שמים את הדגש על הכיבוש כשורש כל רע ואני מסכימה עימם. אך כישראלית אוהבת עמה, לא נעים לדעת שצה"ל מושמץ על ידי ארגון ישראלי לאוזניים לאו דווקא אוהדות. עם זאת אני מבינה לחלוטין את העמדה והמטרה שלהם, והחשוב הוא לזכור שביקורת היא הבסיס לדמוקרטיה. להזדהות עם ארצי זה לא לקדש כל מה שהשלטון עושה, אלא להיפך, החובה האזרחית היא להתריע ולעשות כל שביכולתי כאזרח/ית להוביל לשינוי.

צד לי הצורך של "המילואימניקים" להתנגח ב"שוברים שתיקה" כחלק מההרצאה. ככלל נראה לי שעדיף לשלב ידיים ולאחד את השורות מאשר לכוון חלק מהאנרגיות והמטרות להורדת ידיים. כנראה צריך דיאלוג בינינו כדי להבין אחד את השני ולהאיר אחד לשני נקודות מבט חדשות וחשובות. אולי רק ככה נוכל להתקדם. יש לנו רק מדינה אחת וכבר אמרו חכמינו שאם לא נהיה תלויים אחד בשני וגו'.

למחרת המפגש עם "מילואימניקים בחזית" נערך מפגש עם "נשים עושות שלום" כאן אצלנו במזיאון בית וילפריד. במפגש הוקרן סרט מרגש ומעורר השראה על נשות ליבריה האמיצות שהתאחדו משני צדי המתרס המפולגים והביאו לסיום המלחמה עקובת הדם, הזוועות, וההרס בארצן.

פרופ' נח הררי טוען כי " בפוליטיקה, אין סכסוכים בלתי פתירים – יש רק סכסוכים שלא רוצים לפתור". המפתח אם כן, נמצא בכיסו של כל מי שמעוניין בסיום הסכסוך. אם באמצעות חינוך, אם באורח חייו ויחסו כלפי שכנו הערבי הפלסטיני, אם בפתק שישלשל לקלפי, אם בלקיחת חלק במחאות חברתיות פוליטיות נוספות שיוסיפו להעלות את קידום פתרון הסכסוך ויצרו לחץ על מנהיגי המדינה לפעול בעניין. דבר אחד אסור – אסור לאבד את התקווה!

בתוכי פנימה שאפשר לראות את תחילתו של הסכסוך גם מנקודת מבט שונה שגם היא מתקבלת על הדעת. גיליתי לראשונה את האפשרות לראות תמונה מורכבת בה בכל צד יש גם אמת וצדק וגם עוולה ואלומות, ואת הצורך לראות גם את הצד השני כדי להגיע לפתרון ולסיום הסכסוך.

בקורס שמענו הרצאות בהן נבחנו מקרי סכסוך נוספים בעולם, ולמדנו על פתרונות אפשריים שיושמו בהצלחה במידה כזו או אחרת לסיום סכסוכים קשים כמו בדרום אפריקה ובאירלנד. המושג "צדק מאחה" ופרקטיקות אפשריות הוצגו בפנינו ליישום בפתרון הסכסוך היהודי פלסטיני.

נושא מרכזי בו עסקנו היה שאלת הסדר החברתי והדמוקרטיה, ויחסי כוח בין קבוצות. ניתוח סוציולוגי של מבני הכוח והשליטה חושף את האפליה ואת הדיכוי של קבוצות בריבוד של החברה בישראל, אם אלו נשים, ערבים, יוצאי אתיופיה, להט"בים וכו'. למדנו לזהות גם את התופעה של הפנמת הדיכוי – כאשר מדוכא הופך מחויב ואסיר תודה למדכא, כדי להיות אהוד עליו ולשרוד בקרבו.

מהצד שלנו זה נשמע כך: "שיגידו תודה שהם בישראל, אם הם היו חיים ב(השלם)..... אז מזמן (השלם).....". כאילו לא נכתב במגילת העצמאות "בלי הבדל דת גזע או מין".

דוגמה טובה לכך היא ששמענו שארגון "מילואימניקים בחזית" מצרף אליו "בני מיעוטים" כדי להגן על שמה הטוב של מדינת ישראל. כאילו הם לא מופלים על ידי המשטרה ומוסדות המדינה, החינוך, התקשורת, מסננים אותם במועדונים, פוסלים אותם לשכנות, שפע כינויי גנאי ועוד ועוד. אבל שיגידו תודה, ושיבואו לספר כמה אנחנו אחלה.

בסופו של הקורס הבנתי שאין לאף אחד מונופול על הסבל והכאב. כל עוד אני חיה אשא איתי את הכאב של אמי שהפכה ליתומה ופליטה בשואה, כאב שמלווה אותה יום-יום. כמו כל יהודי ששילם ומשלם מחיר כדי להיות כיהודי. אך אין זה מבטל כהוא זה מסבל של אדם אחר, פלסטיני שנאבק על זכויותיו שנפגעו ונגזלו ומבקש לחיות בכבוד ובשוויון זכויות. הגעתי להבנה המטפורית שלא משנה כמה אדם חווה התעללות בילדותו – אין לו זכות מוסרית להרים אפילו פעם אחת יד על אדם אחר, על אישה ובטח לא לאנוס. ההבנה הזו אפשרה לי להמשיך להכיל בכפיפה אחת את רגשותיי כלפי עמי שלי שסבל וגם כלפי העם הפלסטיני שלפתע ספג מכה בלתי צפויה. אל לנו לצפות שהקורבן יביע הזדהות והבנה עם הכאב של המקרבן.

הבנתי שכדי לפתור את הסכסוך צריך לצאת מהמקום

/ תומר גרוס

צעירי הקיבוץ קיבלו פרץ אנרגיה עם בוא החורף ופתחו בעבודות בנייה ונגרות. על צלע ההר שמעל שיכון צעירים נבנתה על-ידם פינת ישיבה מקסימה, העלייה לפינה עדיין אינה מסודרת אך הנוף הנשקף ממנה שווה את ההשקעה. בנוסף בנו הצעירים פינת ישיבה מעץ בחצר מבנה הצעירים מעל הכולבו. אשרינו שבורכנו בצעירים מוכשרים ומלאי מוטיבציה לפתח את המקום בו אנו חיים.

'כן, מה זה הדבר הזה' מעגל נשי? תשובה למכתבו של משה כהן בעיתון הקודם.

/ עודדה ריילינגר

חשבנו לתומנו שאחרי שנה וחצי ש'מעגל נשי' באוויר, כולם שמעו, קראו ויודעים עליו, גם אם לא לקחו בו חלק. טעינו! טועים! טועות!

הכתבה שלך משה נועדה קודם כל לפגוע בנו אחרי שאתה נפגעת. קראנו, הבנו והתגברנו. והרי תשובתנו לך ולכל המעוניין:

מעגלי נשים בשמות שונים נפוצים וקיימים בארץ ובעולם במקומות רבים ואם זה קיים כנראה יש בזה מענה על צורך ורצון.

ל'מעגל נשי' שלנו מגיעות נשים מכל קשת הגילים מהקיבוץ ולעיתים גם מבחוץ. לכל מפגש כזה אנו מזמינות אשה אחת (או יותר) מהקיבוץ או מבחוץ שיש לה אמירה אישית מעניינת, מעוררת ומעשירה בכל דרך: סיפור חיים, ספר חדש, מקרה יוצא דופן, קטע משחק, ריקוד, סרט אישי ועוד.

'מל הבית' שלנו הוא מת"ן אך כאשר משולב סרט בהרצאה - אנו נודדות למועדון מחוסר אמצעים במת"ן. כך היה גם בערב המודבר, בו נכנסת למועדון מבלי לדעת שהכוונה לחוג - נשים. מבחינתנו לא קרה אסון. יכולת בהחלט להישאר. חבל שלא פנית אלינו, הצוות. אם אתה היית חש בנוח - זו כבר שאלה אחרת.

היו לנו בעבר ויהיו גם בעתיד הקרוב מפגשים פתוחים לכל הקהל. בשנה שעברה היה מפגש כזה במועדון, פתוח לכל, עם עפרה ארמון שכלל סרט, הרצאה וריקוד אישי מרגש של עפרה. בסוף ינואר נקיים מפגש עם מרסיה שחורי בספרייה (פרטים בהמשך), ובעוד כחודשיים נקיים מפגש עם סמדר נהב במועדון גם הוא פתוח לכולם.

סמדר תספר על פעילותה המיוחדת בקרב ערבים ובדואים. ולסיום: בעד משהו - הוא לא בהכרח נגד.

התפייסנו?

עודדה וצוות מת"ן.

כלאדם / פיליפ רות

הוצאת זמורה ביתן (2011). מאנגלית: אמיר צוקרמן.
ביקורת ספר מאת טלי כלב

הספר כלאדם נוטל את כותרתו ממחזה שנכתב על ידי מחבר אנונימי במאה החמש־עשרה, ונושאו הוא הקריאה שנקראים החיים להתייבב בפני המוות.

נשאלת השאלה, כמובן, מדוע בחרתי להביא בפניכם, בפתחה של השנה האזרחית החדשה דווקא ספר העוסק

בזקנה, מחלות ומוות. ובכן, שמתי לב כי אנשים נוטים לחפש בספריה קודם כל ספרים חדשים ונחמץ לעיתים הלב על הקלאסיקות ויצירות המופת הנותרות מיותמות על המדף. שנית, כמו שלעיתים קורה עם ספרים מצוינים וסופרים גדולים, ברגע שמציצים בהם, כפי שגם קרה לי במקרה זה, לא ניתן להניחם מן היד ולעיתים הם ממשיכים להתהלך עמכם עוד ימים רבים אחר כך. ספר טוב נשאר בך ומשנה בך משהו כמו שספר אמיתי צריך להיות, ואז לא נותר אלא לספר עליו ולהביאו לידיעת הסובבים אותך. אומר רק שספר זה, נושאו הוא אמנם המוות הקרב אך הוא עוסק בהכרח וקודם כל בחיים.

כלאדם הוא גילוי לב אינטימי ועם זאת גם סיפור אוניברסלי על אובדן, על חרטה ועל ההתמודדות עם המוות. הגיבור, המיצג כל אדם, שכן כולנו בני תמותה, הוא מעצב גרפי במשרד פרסום בניו יורק, אב לשני בנים, המתעבים אותו, מנישואיו הראשונים, ואב לבת מעריצה מנישואיו השניים. הוא אחיו האהוב של אדם טוב שבריאותו הטובה מעוררת בו קנאה מרה, ובעלן לשעבר של שלוש נשים שונות מאוד זו מזו שנישואיו עמן התפרקו. לבסוף הוא אדם בודד שנעשה מה שאינו רוצה להיות.

הסיפור נע בין תקופות חייו לבין ההווה בו הוא בן 71,

חולה לב, הנאלץ לעבור צנתורים בתדירות הולכת וגדלה, המביאים אותו לחשבון נפש וסקירה של תקופות חייו. רות מציג תמונה פנורמית ומבוארת של הדבר המורכב, הקשה והקצר מדי שנקרא החיים, ובתוך התמונה זורע מראי מקום קטנים ומודגשים: הרגעים ששינו ועיצבו את חייו של הגיבור, הרגעים שבהם בחר בחירות, לעתים מטופשות להחריד, והרגעים המאוחרים יותר, שבהם תהה מה היה קורה לו בחר אחרת.

רות כותב ומפרסם קרוב לחמישים שנה ונראה שכתבתו רק הולכת ומשתבחת ככל שהזמן עובר. הוא הסופר האמריקאי החי המעוטור ביותר, שהצליח לזכות בהכרה קאנונית זו כבר בחייו: רות הוא סופר שלא רק אנשים אוהבים לאהוב, אלא שגם סופרים אוהבים לאהוב. הסיבות לכך נובעות בין השאר מכך שרות הוא סרבן פוליטיקלי קורקט לא קטן, אמן תיאורי סקס חסרי התחסדות (כולל בספר זה), אבל הנכס המרכזי שלו הוא היכולת לכתוב פרוזה צלולה ופשוטה כל כך עד שנראה כאילו נכתבה ללא מאמץ; כאילו האירועים הנזכרים מסופרים בדרך אגב, בדיוק כפי שקרו במציאות, ללא תיווך ספרותי מאולץ. רות מספר בגובה העיניים, כאילו הוא יושב מולך בסלון ומספר לך את סיפורו.

על אף הנימה האוניברסלית משהו של הדברים קשה להימנע מהתחושה כי בעצם זה שעורך פה חשבון נפש הוא לא אחר מאשר פיליפ רות עצמו. בבחירתו להציג גיבור בדיוני נטול שם, יהודי ואמן (גם אם צייר ולא סופר), מצביע רות על "כלאדם" ובו זמנית על עצמו. אין בכתוב מסקנה או הארה גורפת, הגיבור מת כמו כל אדם, אבל משהו בספר הצנוע הזה מלא בעוצמתם של החיים עם כל היופי והכאב שבהם וקורא לנו לחיות ולרצות להיות אנשים טובים יותר ואולי להגיע אל הסוף עם פחות חרטות מגיבור הספר.

מזל טוב לרינת כהן
לרגל חגיגות יום
ההולדת ה-60.
נאחל בריאות, אושר
ובנות שחוזרות הביתה,
שמחות ובשלום!

מזל טוב לגדי רובין לרגל
יום ההולדת ה-80.
נאחל בריאות, אושר,
טיולים מעניינים ואולי
אפילו נזכה לשמוע
עליהם מעל דפי בשער...

חשיבות ההתפקדות למפלגת העבודה

לחברים שלום רב,
 בימים אלה, כאשר הקיבוצים מאוימים על ידי הממשלה הנוכחית בראשות נתניהו, מוצאים אנו את עצמנו נאבקים כנגד השינויים: חישוב שיטת תשלום מס הכנסה בקיבוצים, אשר פוגעת בגובה התשלום האישי שמושת על כל חבר, הסדר מול מנהל מקרקעי ישראל, גזרות שונות בתחום החקלאות כדוגמת תיקון 27 לחוק המים, אופיו של החינוך הקיבוצי ועוד ועוד. ב-29 לדצמבר התקיימה בהזרוע פגישה בה סיפרו על פועלם בכנסת - עומר בר לב יו"ר שדולת החקלאים בכנסת ואיתן ברושי נציג הקיבוצים בכנסת - על המאבק בתיקון 27 לחוק המים שפוגע בחקלאים וחשיבות הנציגות של נציג הקיבוצים בכנסת בהקטנת ה"נזק" של ההחלטה בדבר שינוי מס הכנסה ועוד...

דברים אלה מראים את החשיבות להתפקדות למפלגה גדולה שיכולה לייצג את האינטרס של החקלאים והקיבוצים. לכן ישנה חשיבות רבה להתפקד למפלגת העבודה ולבחור באנשים שייצגו אותנו הכי טוב. אל לנו להיות אדישים לנעשה בחוץ אם לא נתפקד ונדאג לעצמנו לא יהיה מי שיעשה זאת במקומנו.

מפלגת העבודה היא היום המפלגה הגדולה, בה יש ייצוג בכנסת ובמוסדותיה לקיבוצים. ככל שיותר חברי קיבוצים יתפקדו למפלגת העבודה, יגדל הסיכוי שנציגינו יגיע למקום ריאלי בכנסת הבאה, כך יישמע קולנו. הבחירות לרשימת העבודה יתקיימו עוד 6 חודשים. בשל תקופת הכשרה של חצי-שנה, שרק לאחריה ניתן להשתתף ולבחור, נוצר חלון הזדמנויות להתפקדות עכשיו, ובכך כל אחת ואחד יוכלו להשפיע על הרכב המפלגה ומוסדותיה. גם אם אתם מצבעים בבחירות למר"צ או מפלגה אחרת כדי להתפקד למפלגת העבודה, ובכך להכפיל את ההשפעה שלכם בייצוג הקיבוצים במפלגת העבודה וגם במפלגה אליה תצביעו בבחירות.

הכוח להשפיע על מפלגה של מתפקד למפלגה הוא גדול בהרבה מהשפע בהצבעה לבחירות הכלליות. במפלגת העבודה היחס הוא 1 ל-50 אלף (מתפקדים) לעומת 1 ל-8 מיליון (איש במדינה) בבחירות הכלליות.

אם לא נדאג שיהיה לנו ייצוג בכנסת אין אחר שיעשה זאת

עבורנו בוא להתפקד דרך האינטרנט

(<https://www.haavoda.com/Registration/NewRegister>)

או דרך הקיבוץ בעזרת יו"ר בן צבי 052-3990941.

על ערב שישי אחד, לא רגיל / חנה לוי

קבלנו את היחזרה הגנרלית עכשיו אנחנו רוצים 'פרמיירה' וגם הדרך. איזה ערב בלתי נשכח. לא אולם של אופרה, ולא בתאטרון הלאומי, קהל קיבוצי פשוט, באולם ביתי, של בית קיבוצי. כן באולם שלנו, בקיבוץ שלנו. טוב שיש לנו אוצרות תרבות ברמה שאנו יכולים להתגאות בה. האם הנהלת התרבות של המועצה ראו את המופע? האם יש בכוננתם אולי להזמין את המופע יוצא דופן זה? אני מקווה שכן. מזמן הזורע לא הופיעו באזור עם משהו אחר מלבד הצגות ילדים. אני מקווה שעם מופע כזה הזורע יכולים שוב לשים סיכה על המפה האזורית וגם על הבמה הכפרית, ואם תתקבל הזמנה כזאת, אולי גם תיענה בחיוב. ולכם הנגנים, הזמרות והזמרים, ולכל מי שעשה במלאכה המקודשת הזאת, כה לחי וכל הכבוד. רוצים עוד.

יצירה מקומית

יצירת פרי עמלם של חברי הקיבוץ

שבתאי פרידמן - אחד בפה שניים באף שלושה בעין

ריימונד אליס - Positive Thoughts - צבעי אקריליק - החוג לציור בגילאור

בדיחת השבוע / ספי מנור-פלג

אחד ביקש להתקבל למנזר השתקנים. "אחי היקר", אמר לו ראש המנזר, "אתה מוזמן להצטרף אלינו בתנאי אחד: שלא תדבר עד שתקבל רשות לכך". חמש שנים חולפות בדממה מוחלטת עד שראש המנזר סוף סוף פונה לנזיר החדש ואומר לו: "אח יקר, אחרי חמש שנים אתה רשאי לומר שתי מילים" אומר האיש: "המיטה קשה". "צר לי לשמוע" עונה לו ראש המנזר, "נדאג לך למיטה נוחה יותר." חלפו עוד חמש שנים והאיש נקרא שוב למשרדו של ראש המנזר שהרשה לו להגות עוד שתי מילים. "האוכל קר" אמר הנזיר ומיד קיבל הבטחה שהמצב ישתפר והאוכל יחומם. חלפו עברו להם חמש שנים נוספות והאיש הוזמן שוב לומר שתי מילים. "אני עוזב" אומר האיש. "עדיף ככה", עונה לו ראש המנזר, "מאז שהגעת אתה רק מתלונן".

ME: I WANT A UNICORN FOR CHRISTMAS
 SANTA: BE REALISTIC
 ME: OK I WANT 5 MIN TO MYSELF EACH DAY SO I CAN DRINK MY COFFEE AND PEE IN PEACE
 SANTA: WHAT COLOR UNICORN?

לפני שהיה מת"ן

תמר לפידות בספריית הילדים, שנות ה-70

בספרייה עם חיים רהט, 1969

אריה לפידות - סידור הספרייה הראשונה בחדר קריאה, 1937

ספרייה בבית וילפריד אורזל גינוסר

ספרייה

קוראים בספרייה

דברים לפתיחת מת"ן - עלי דור, מזכיר קיבוץ באותו הזמן

יום זה שבו אנו פותחים את מרכז תרבות והנצחה - הוא יום מרגש לחברים וחברות רבים, אשר לאורך השנים חלמו והתחייבו שמרכז כזה יקום כאן גם כמרכז תרבות ועיון ובראש וראשונה כמרכז הנצחה שבו יונצחו הבנים של קיבוצנו שלאורך שנות קיומה של המדינה נפלו במערכות ישראל. לכל המשפחות ברצוני לומר - אנחנו אתכם במשך כל ימות השנה גם כאשר לא נאמרים דברים. בהקמת מקום זה אני רואה מימוש חוב מוסרי עמוק לכם ולבני ביתכם. מי ייתן ומרכז זה יהיה פעיל וישמר את זכר יקירכם בצורה מכבדת ביותר! כמו כן, חשוב לציין שבמת"ן נוכל להנציח את כל חברנו שנפטרו במשך השנים ומקומם כמקימי הקיבוץ וכשותפים נשמר וישמר במרכז זה ויהוה מורשת המקום לדורות הבאים.

בתור מי שלווח את הקמת מת"ן מיומו הראשון, אני מכיר את הקשיים והדרך הלא סלולה שהלכנו כדי שאתר זה יוקם! ברצוני להודות לכל העושים במלאכה ולכל התורמים והם רבים. מרכז תרבות - דווקא בימים אלה שלפעמים נדמה שכל המשאבים הולכים לכיוון הפרט ופחות למען הציבור - כאן במקום זה יש מסר של שילוב של יכולת פיתוח והרחבת אופקים לפרט בקיבוץ ויכולת לקיים פעילות משותפת של חוגים ודיונים ועוד. מקום זה מסמן את מסורת הקיבוץ ומקומם של ההתנדבות והספר בהזרע - בתקווה שגם בעידן המחשב והאינטרנט נדע לשלב את הקדמה עם המסורת - ומקום זה יהווה מקור משיכה לאוכלוסייה רחבה.

חברה היודעת לכבד ולשמר את עברה - פניה ותקוותה לעתיד.
ושוב תודה לכולם,
עלי דור

10 שאלות ותשובות עם חן מענית

גיל: 42

מצב משפחתי: נשוי
ללירה. אבא של שקד (7),
בר (3.5), גל (1.5)
מקצוע: מנהל מחלקת
תחקירים ופרשן משפטי
בעיתון "גלובס"

חן מענית עם גל, בר ושקד

7 משהו שאתה שואף להגשים בעתיד?

יש הרבה דברים. בין היתר, לראות את סטיבי וונדר וניל יאנג בהופעה, לראיין את שלום חנוך, את השופט אהרן ברק, את ביבי נתניהו, את גל גדות, ואת ברק אובמה, לכתוב ספר, לעשות תחקיר עיתונאי ששווה פרס פוליצר, ליצור סרט דוקומנטרי, לטייל שוב בניו-זילנד ובהודו ובמרכז אמריקה ובגריןלנד. אבל בעיקר ליהנות ולהעריך גם בעתיד את היום-יום והשגרה.

8 ספר משהו שלא יודעים עליך.

לפני הרבה שנים גרתי עם המשפחה ליד ניו-יורק. באחד הימים טיילנו שי אחי, ואני ברחובות מנהטן ונעצרנו ליד קיר טיפוס ענק שהוצב באמצע העיר כדי להסתכל על המטפסים שעלו לגבהים מטורפים. בשלב מסוים נעמדה לידינו בחורה אמריקאית נאה למדי שהייתה מאוד מוכרת לי אבל לא ידעתי מהיכן. תיארת לי לעצמי שבטח היא הייתה אולפניסטית או מתנדבת בהזרוע והתחלתי לפטפט איתה (שלא לומר לנסות בפתיות די רבה לפלרטט איתה). החלפנו כמה משפטים (שבמהלכם היא בקושי הפנתה אליי את המבט) על כמה זה מפחיד לטפס לגבהים ואחרי דקה נעצרה לידינו מונית, איש גדול בטוקסידו יצא ממנה, פתח לאישה היפה את הדלת מאחורה והיא נכנסה אל המונית ונעלמה אל השקיעה בלי להביט לאחור. מישהו שעמד בסמוך אליי ניגש אליי ושאל אם אני יודע עם מי דיברתי. אמרתי שלא, והוא אמר לי שאני משוגע כי דיברתי עכשיו עם השחקנית ג'וליה רוברטס.

9 תכונה אחת בך שהייתה שמח להיפרד ממנה.

לא חושב שאני מציאה גדולה, אבל השלמתי עם מה שיש.

10 משהו שמכעים/מרגיז אותך ומשהו שאתה אוהב בהזרוע?

קצת לא אוהב: חזרתי לקיבוץ לפני כשלוש שנים אחרי 11 שנה שבהן גרתי (בעיקר בתל אביב). עוד לא הספקתי באמת להתרגז או לכעוס על משהו. אולי שלפעמים, יש חדירה גדולה מדי לפרטיות של האנשים. אבל זה נכון לכל קהילה קטנה.
אוהב: הרבה אנשים בהזרוע שהם נחמדים ושוחרי טוב. את היער, הבריכות, הסולידריות החברתית. ערבי התרבות. ועוד הרבה דברים. וכמובן יותר מכל, את המשפחה שלי.

תודה לחן על גילוי הלב והנכונות לחשוף לכולנו מעט מעצמו.

להתראות בעיתון הבא עם "גיבור" או "גיבורה" נוספים
שמוכנים לחשוף בפנינו מעט מרחשי, הרהורי וסודות ליבם.
ובינתיים, תחשבו מה אתם הייתם עונים.

ראיין: דני נהב

1 מה הזיכרון הראשון שלך?

כשהייתי בן 5 או 6 בגן שקד, יוגב טיקטין ואני "פילחנו" גפרורים מהמגירה של המטפלת והדלקנו בעזרתם מסך בד של תיאטרון בובות שהיה בגן. אני זוכר מצוין את הלהבות שפתאום עלו ממנו והפתיעו אותי בעוצמתן, וגם את הצעקות שקיבלנו אחר כך ולא הפתיעו אותי בעוצמתן כי הייתי די רגיל אליהן.

2 מה הדבר האחרון שחיפשת ב"גוגל"?

"מיכל אגמון-גונן". החיפוש נעשה במסגרת העבודה. אגמון-גונן היא שופטת בביהמ"ש המחוזי בתל אביב שמועמדת לקידום לבית המשפט העליון ואני מכין כתבה לעיתון על המועמדים להיבחר לעליון בסבב הבחירה הבא, שיערך ב-22 בפברואר.

3 מהו התחביב הכי משמעותי שלך כיום?

פיצוח גרעיני אבטיח תוך ניסיון שלא יישארו חתיכות קטנות כאלה של הקליפה בין השיניים, וטיולים עם המשפחה. אנחנו משתדלים לטייל כמה שיותר וזה לא פשוט בגלל שהילדים עוד קטנים. אני נוהג לתכנן ולפנטז על מסלולי הליכה של 20 קילומטר במדבר, אבל במציאות רוב הטיולים שלנו מסתיימים בנחל שופט אחרי קילומטר וחצי עם ילד אחד חבול, ילד אחד בוכה וילד אחד כועס.

4 מהו החטא הקטן שלך (ה'גילטי-פלז'ר)?

יש לי חולשה למתוק. בעיקר לשוקולד. בעבר הייתי יכול לחסל חצי טבלת שוקולד בכמה דקות. היום, אני נמנע מכך ולמעשה משתדל לא להוסיף בכלל סוכר לאוכל שלי כדי לשמור על הבריאות.

5 אם היו נותנים לך שעה - היכן בעולם היית הכי רוצה להיות?

הייתי קופץ לבקר את אחד מחבריי הטובים בחו"ל, רונן ניר (רונצ'ו) שגר בלונדון, שחר דביר שגר בברנו (צ'ינה), או תמר מוכנדורף שגרה בניו-יורק. שלושתם חברי ילדות שלי ואני פשוט מתגעגע אל כל אחד מהם והייתי שמח להעביר איתם שעה לפחות במקומות שבהם הם גרים כבר שנים. אצל שחר בברנו ביקרתי בעבר אבל עברו כבר 8 שנים מאז. לביקור אצל רונן אני מתכנן לנסוע בשנה הקרובה.

6 מהו הפספוס שלך?

השנה: 1987. המקום: אולם הספורט בקיבוץ משמר העמק. האירוע: טורניר הכדורסל האזורי לכיתות ה'-ו'. באותה שנה היה לנו סיכוי לא קטן לזכות באליפות. אני הייתי בגובה מטר ואסימון, נמוך מדי בשביל להתבלט בכדורסל אבל מצד שני זריז ומאוד